

آداب الطعام والشراب Yemək və içməyin ədəbləri

Azərbaycan dili

اللغة الأذرية

Şeyx Heysəm Sərhan

"Sünnə" tədris mərkəzinin rəhbəri

Tərcümə edən: İlqar Eyvazovlu

Hər kəs yeyir və içir. Lakin hər kəs yemək və içməyin
ədəblərini bilirmi?
Onlardan kim o ədəblərə riayət edir?

Bu ədəblərdən ən mühümləri:

- Halal axtarmaq və donuz əti və sərxoşedici içkilər kimi özü-özlüyündə və ya oğurluq yemək kimi qazanc yolu ilə haram olan yemək və içkilərdən uzaq durmaq.

Uca Allah buyurur:

قال تعالى: ﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ كُلُّهُمْ مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ

لَكُمْ عَذُوبٌ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾ [البقرة: ١٦٨]

“Ey insanlar! Yerdə olan halal və təmiz ruzilərdən yeyin, şeytanın addım izləri ilə getməyin! O, sizin açıq-aşkar düşməninizdir.”¹

- Qızıldan, gümüşdən, onlarla rənglənmiş və ya bəzədilmiş qablardan yeyib içməmək.

Peyğəmbər ﷺ dedi:

“Qızıl və gümüş qablarda su içməyin. Onlardan olan qablarda yemək də yeməyin. Onlar bu dünyada kafirlərin, axirətdə isə bizim olacaq.”²

¹ əl-Bəqərə surəsi, 168-ci ayə

² Hədisi Buxari (5426) və Muslim (2067) rəvayət edib.

Buraya boşqablar, qazanlar, stəkanlar, çay və qəhvə fincanları, həmçinin qaşıqlar, çəngəllər və bıçaqlar daxildir.

- Yeməyin ədəblərindən biri də, yeməyə başlayarkən bismilləh demək, sağ əllə yemək və qarşıdan yeməkdir.

Peyğəmbər ﷺ dedi:

“Ey oğlum! Bismilləh de, sağ əlin ilə ye və qarşıdan ye.” ³

Yeməyin qırağından yemək bərəkəti artırır.

Peyğəmbər ﷺ dedi:

“Bərəkət yeməyin ortasına nazil olur, Yeməyin qırağından yeyin, ortasından yeməyin.” ⁴

- Uzanmış halda yemək yeməmək.
- Qaba tərəf nəfəs alıb verməmək, isti olsa belə qaba üfurməmək, əksinə, qabın soyumasını gözləmək.
- Suyu oturaraq üç dəfəyə içmək.
- İnsanlara su süzdükdə, sağ tərəfdən başlamaq. Suyu süzən ən son içməlidir.
- Bir qabdan yemək tək yeməkdən daha yaxşıdır. Baxmayaraq ki, hər ikisi icazəlidir.

Peyğəmbər ﷺ dedi:

³ Buxari və Muslim rəvayət edib

⁴ Tirmizi 1805

“Yeməyi toplayıb bir yerdə yeyin və Allahın adını zikr edin ki, Allah orada sizə bərəkət versin.”⁵

➤ Bitirdikdə isə əlhəmdulilləh demək.

Peyğəmbər ﷺ süfrə yığışdırılan zaman belə deyərdi:

الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ، غَيْرَ [مَكْفِيٍّ وَلَا] مُودَّعٍ، وَلَا مُسْتَعْنَى عَنْهُ رَبَّنَا

Əlhəmdü lilləhi həmdən kəsiran tayyibən mubarakan fihi ğayra [məkfiyyin və lə] muvəddəin və lə mustəğnən anhu Rabbənə.

“Rəbbimiz Allaha həmd olsun! (Özü də) çoxlu, xoş, mübarək, [sonsuz], ardı-arası kəsilməyən, onsuz keçinmək mümkün olmayan bir həmd!”⁶

Yemək və içməyin ədəblərini qorumağa həris ol. Çünki bu nemətə olan şükürdür.

Uca Allah buyurur:

قَالَ تَعَالَى: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ ءِيَّاهُ

تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ [البَقَرَةُ : ١٧٢]

“Ey iman gətirənlər! Sizə ruzi kimi verdiyimiz pak şeylərdən yeyin və əgər Allaha ibadət edirsinizsə, Ona şükür edin!”⁷

⁵ Abu Davud 3764

⁶ Buxari 5458

⁷ əl-Bəqərə surəsi, 172-ci ayə